

Új város

XIX. évfolyam 2007. július-augusztus

MITEINANDER FÜR TOGETHER FOR
ENSEMBLE POUR L' INSIEME PER L'
MAZI GIA THN ΟΜΕΓΧΕ ΣΗΡ

europæ

STUTT GART
2007

Új Város

Közéleti kiadvány –
ISSN 0865-0829

A Fokoláre Mozgalom lapja
www.fokolare.hu

Kiadja: Új Város Alapítvány 1163
Budapest, Ágoston Péter u. 25.
Számlasszám:
11705008-20434836

Felelős kiadó: Tóth Iлона

Szerkesztőségi cím:

1163 Budapest, Kisterenye u. 54.
Telefon: 328-0785.
Fax: 403-5400.
E-mail: ujvaros@fokolare.hu.
Adminisztráció:
ujvarosiroda@fokolare.hu

Lapszerkesztők: Bartus Sándor,
Tóth Judit

Munkatársak: Aranyi Krisztina,
Bakacsi Viktória,
Fábián Zsuzsanna, Fábri Andzsej,
Fehérváry Balázs, Ferentzi Éva,
id. Frivaldszky János,
Göbel Ágoston, Himmer László,
Hortoványi Emőke,
Horváth Viktória, Körmendy Imre,
Mészáros Endre, Reskovits Ágnes,
Rieth Zsuzsanna,
Romhányi László, Smohai Ferenc,
Sudár Balázs,
Szalai Simkó Hilda, Tóth Pál,
Varga Krisztina, Vizsolyi László

Nyomdai előkészítés:

Artion 2004 Bt

Nyomatás:

Kapitális Kft. Debrecen.
Felelős vezető: Kapusi József.

Terjeszti a Magyar Posta Zrt.
Hírlap üzletág
Előfizethető a Kiadónál

Éves előfizetési díj 2007-re:
4000 Ft. Külföldre: 35 euró
Támogatói előfizetés: 6000 Ft.

Címlap: CN (mozaikkép)
Hátlap: Sudár Imre

Az ige élete

- 5 A fotós
Cipelheti mások
terheit
Rászántam a
délelőttöt

Az élet igéje

- 6 Isten
gyermekének
szabadságával
- 8 Magára vette
fájdalmainkat

Nézőpont

- 10 Aki fel akar nevelni
egy gyermeket

Az egység lelkisége

- 11 Kell-e befolyásolni
- 12 Európaiság és
ökumené
- 15 Prófétai nép
- 16 A közösségi
kultúráért

Kultúra

- 18 Leányának mondja,
hogy a menyé is
értsen belőle

Az életből merítve

- 20 Összefogás és új
lendület
- 22 Városmisszió
Budapesten
- 24 Afrika szívében 2.

Társadalom

- 26 Gyógyító
kapcsolatok

Megkérdeztük

- 28 A petrezselyem
- 29 Félelmek és
vágyak

Hírmozaik

Utolsó oldal

párbeszéd az olvasóval

STELLA ÉS EKALE

Múlt évben a nemzetközi menekült napon két kameruni fiatallal találkoztam. Egyikük Stella Fontemből, a bangwa törzsből, a másikuk Ekale a Fontem melletti Kunbából, a mundani törzsből. Föderült az arcuk, amikor megtudták, hogy olvastam a törzseikről a Fokoláre Mozgalom lapjában. Öröm volt hallani, milyen szeretettel beszél Ekale a fokolár tagjairól, akik a hatvanas években békéhez vezették az egymás ellen harcoló bangwa és mundani népet. Büszke volt, amikor elmondtam, hogy a Fokoláre Mozgalom fontemi kórházában egy magyar orvos is dolgozik.

Stella később örömmel mesélte, hogy találkozott Rolland doktorral Budapesten, és azt is megkérdezte, mikor jön Chiara Lubich Magyarországra. Stella két éve egy csoporttal együtt részt vett az Afrika napon, és nagyon tetszett neki. Sajnálta, hogy aznap sietnie kellett, és kevés programon vehetett csak részt.

Meglepett, milyen kicsi a világ, hogy éppen Budapesten találkoztunk, és életre keltek az újságcikkek, amelyeket Fontemről olvastam. Stella és Ekale más-más törzsből valók, amelyek egykor egymással háborúban álltak. Most tisztelettel gondoltak a fokolarinikre, akik velük együtt élve a két népet Jézushoz vezették, és megmentették a teljes kihalástól.

Láng Edit - Dunakeszi

VALAKI OSZTOZOTT FÁJDALMÁBAN

Kontroll vizsgálatra vártunk többen a klinikán, sclerosis multiplexes betegek. A mellettem ülővel kezdtem beszélgetni és rövid időn belül kiderült, hogy súlyos lelki és fizikai fájdalmak gyötrik. Nehéz anyagi gondok között él családjával. Kisebb munkák elvégzésére képes volna, de

nem állnak vele sehol sem szóba. Tele van tettvágygal, de ereje véges, hamar kimerül, pihennie kell. Pillanatok alatt megnyitotta előttem a szívét, és várta biztatásomat. Mivel én is ugyanebben a cipőben járok, teljesen megértettem gondjait, úgy tudtam meghallgatni, mint aki ezeknek a fájdalomnak az ismerője. Elkeseredését teljesen magaménak éreztem. Nem tudtam konkrét kiutat mutatni, mégis megnyugodott, hogy valaki meghallgatta, osztozott fájdalmában. Szent Pállal együtt megélhettem, hogy mit jelent örülni az örvendezőkkel és sírni a sírókkal. Együttérzésem és imáim kísérik továbbra is útján ezt a beteg társamat, akinek a nevére ugyan már nem emlékszem, de a szívemben él.

Szántó Laja - Szeged

TÜRELEMMEL FOGADTUK

Amikor negyedik gyermekem jelentkezett, még annyi hely sem volt a lakásban, hogy egy kis ágat elhelyezzünk. Aggodalmam a jövőnk iránt, szorongásom az anyagi gondok miatt szinte megfojtott. Igyekeztem mégis a mennyei Atyára bízni magunkat, aki törődik még a mezők liliomaival és az ég madaraiival is. Férfjammal együtt imádkoztunk, hogy kapjunk meg mindent, amire szüksége lesz a születendő gyermeknek.

Néhány nap múlva szomszédunk, tudva, hogy várandós vagyok, hatalmas mennyiségű babaruhával állított be, sőt kaptunk tőle kiságyat is. Szó szerint tapasztaltuk meg az evangéliumban ígért százszorosot.

Korábban is átéltük már, hogy ha a családban vagy a baráti körben nem igazán örültek egyik vagy másik gyerekünk születésének, és ezt mi türelemmel fogadtuk, mindig

TESTVÉRLAPJAINK: Olaszország: **Città Nuova (CN)**. Amerikai Egyesült Államok: **Living City**. Argentína: **Ciudad nueva**. Ausztrália: **New City**. Belgium: **Nieuwe Stad**. Brazília: **Cidade Nova**. Bulgária: **Nov Svjat**. Cseh Köztársaság: **Nove mesto**. Dánia: **Ny Stad**. Franciaország: **Nouvelle Cité**. Fülöp-szigetek: **New City**. Hollandia: **Nieuwe Stad**. Horvátország: **Novi Svijet**. Japán: **Uno**. Kanada: **Nouvelle Cité**. Kenya: **New City-Nouvelle Cité**. Kína: **San Sing**. Kolumbia: **Ciudad Nueva**. Korea: **Cumul**. Lengyelország: **Nove Miesto**. Libanon: **Cité Nouvelle**. Litvánia: **Naujasis Miestas**. Nagy-Britannia: **New City**. Németország: **Neue Stadt**. Pakisztán: **Hayat**. Portugália: **Cidade nova**. Románia: **Oraş Nou**. Spanyolország: **Ciudad Nueva**. Svédország: **Enad Värld**. Szlovákia: **Nové mesto**. Szlovénia: **Novi svet**. Uruguay: **Ciudad Nueva**. Venezuela: **Ciudad Nueva**.

Szélsebesen hatol be az erőszak mindenhová, mindenhogyan: az iskolákba, az utcákra, az otthonokba. A média bombázó és ravasz eszközeivel, szövevényes fogásaival még ront rajta. Az sem lehetetlen, hogy hozzászokunk, és érzéketlenné válunk iránta, hiszen az életösztön a túlélés vágya is ezt váltja ki belőlünk. Az agresszió mára szinte divattá, szokássá vált, de elsősorban módszer lett belőle. A tévé folyamatosan önti nyakunkba a nyilvános és privát megnyilvánulásait számtalan formában, mintha a műsorok közül a nézőket az agressziók sorozata érdekelné leginkább.

Márpedig elsősorban a pozitívumokat, az értékeket kell közölnünk egymással, ha olyan közösségeket szeretnénk építeni, ahol emberségben lehet növekedni.

Tartalmazhat pozitív mondanivalót az önmagában negatív tény is, ha benne rejlik, hogyan lehet és kell a fájdalmat legyőzni, az emberi méltóságot megvédeni.

Mivel az erőszak beférkőzik mindenhova, olyan rossz ez, amit kezelni kell. Ha beletörődünk, hogy mindig is létezett, azzal csak tovább ösztönözzük. Valódi gyógyszer az, ha békét, őszinteséget, kölcsönösséget

A HATÉKONY GYÓGYSZER

viszünk kapcsolatainkba, ha tudunk nyugodtak maradni, türelmesen, sőt irgalommal viseltetni embertársainkkal.

A békét előmozdíthatják a beszédek, ám még inkább az, ha behatolunk az ellentmondások, a konfliktusok mélyére. Nem azért, hogy ott leragadjunk, hanem azért, hogy felszínre hozzuk azt a képességet, mely minden emberben megvan: a vágyakozást az emberi kapcsolatokra, a pozitív élményekre, az alkotásra, és miért ne mondanánk ki, a testvériségre.

II. János Pál pápa, amikor 1979-ben Írországban járt, arról beszélt, hogy az erőszak rossz, és a problémák megoldására elfogadhatatlan eszköz. Az erőszak lealacsonyítja az embert, ellenkezik hitünk igazságaival, de ellenkezik az emberiséggel is.

Közel harminc év telt el azóta, és a pápa szavai még időszerűbbek, mert az agresszió megnyilvánulásai nemhogy csökkennének, de egyre újabb és újabb területeket árasztanak el. Ennek a jelenségnek azután egyre több a vesztese, ám ezzel együtt gyarapodik azok száma – és gyarapodnia is kell –, akik világosan felismerik, és tesznek valamit a folyamatok megállítására, sőt visszafordítására érdekében. Nem kétséges, a megoldás az a csendes, de határozott munka, mely az élet minden területén megnyilvánul, ahol olyan emberek tevékenykednek, akiknek szenvedélyükké vált, hogy az erőszakra szeretettel válaszoljanak, akármilyen kicsi gesztusról legyen is szó.

Tóth Judit

meg tudtuk tapasztalni Isten atyai szeretetét, amely ezer és ezer módon mutatta meg gondoskodását. Mára gyermekeink felnőttek, és dolgoznak. Ha visszatekintünk az elmúlt huszonöt évre, most látjuk csak, hogy igazán semmiben sem szenvedtünk hiányt.

L. F.

ADOM AZ ARCOMAT?

Gyakran használom az internetet, ezért felfigyeltem az Új Város 2007. májusi számában a Csak csevegünk című írásra.

Nagyon jó, hogy egymástól földrajzilag igen távol lévő ismerősöket összeköt a világháló, lehetővé téve a szinte személyes jelenléttel felérő párbeszédet. Családunkban régebben egy-két hónapot is kellett várni, amíg a légipostán feladott levélre megérkezett öcsémtől a válasz. Most, ha egyszerre kapcsoljuk be a számítógépünket, ez másodpercek kérdése. De segít a csevegés a generációs ellentétek áthidalásában is. Egyik alkalommal a szomszéd szobában ügyködő családtag a csevegés adta „láthatatlanság” leplébe burkolózva tudta kiönteni a lelkét, ami korábban a fizikai együttlét alatt nem sikerült.

A névtelenség azonban gátlástalan-ná is tehet valakit, s emberi méltóságukból is kiforgathatja a csevegőket. Ha nem tudják, ki vagyok, nem

is tudnak utolérni a felelősségre vonással, nem is én vagyok a világhálón, hanem az alteregóm, egy megfoghatatlan személyiség – az ilyen típusú magatartás hüen tükrözi korunk erkölcsi válságát. Nem belülről jön a kontroll, hanem kívülről. Van, akinek már nem fontos, hogy „valaki” legyen! Jobban esik elbújni egy álnév mögé, és következmények nélkül mondani bármit. Így a felelősséget sem kell vállalni.

Szerintem fontos, hogy megfürdesük arcunkat, egyéniségünket a többiek véleményében, de az is lényeges, hogy LEGYEN saját egyéni elképzelésünk a dolgainkról és a cselekedeteinkről, amit aztán majd értékelnek a többiek. Csak ha vállaljuk a hibáinkat és a jó tulajdonságainkat, akkor van mód arra, hogy változzunk, és új útra induljunk.

Nem látom értelmesebbnek, hasznosabbnak az időtöltésnek a csevegés közben olyan partnerek véleményének, mondanivalójának az olvasását, akik nem vállalják az „arcukat” a véleményükhöz, mert ezzel mindjárt minősítik is azt, amit mondanak. Az ilyen partnereket letiltom a gépemem, hogy az én energiámat ne vegyék el az értékes mondanivalótól. Persze más dolog egy lelki-segély-szolgálat, ahol a szakemberek „kihámoz-

zák” a segélykiáltást, a problémák gyökerét az anonim partnerek üzeneteiből, és megvan a képességük, hogy ilyen módon is segítsék az álarc mögé bújót szenvedőt.

Romhányi László - Budapest

JÁTÉK VAGY VALÓSÁG?

Nemrég történt: Megyek az utcán a belvárosban, és az első emeleti erkélyről egy olyan 18-20 éves korú fiú rám tart egy pisztolyt. Láttam, hogy az utcán senki nem megy, csak én. Hogy játék pisztoly volt-e, vagy valóságos, azt nem tudhattam meg, csak azt láttam, hogy rám céloz... Hirtelen halálfélelmet éreztem, majd ez a mondat jutott eszembe: „A szeretet legyőzi a félelmet.” Belém hasított az a fájdalom és feszültség is, amit mások érezhettek hasonló helyzetben, és arra gondoltam, hogy ez a fiú is csak a kapcsolatra vágyik. Hirtelen a fájdalom az első benyomás után, amit ez a kis mozdulat kiváltott - átalakult. Visszafordultam, s ráköszöntem szeretettel. Meghökken, erre nem számított. Aztán, amikor mentem tovább, ő is mosolyogva visszaköszönt nekem.

T. Sándor - Budapest

FELHÍVÁS

KEDVES OLVASÓINK!

Az Új Város szerkesztősége örömmel fogadná, ha kérdéseiket, véleményüket megfogalmaznák és eljuttatnák hozzánk a levélírás bármely ma használatos eszközével. A tapasztalatokat folyamatosan gyűjtjük, mert csak így gazdagodhatunk együtt. Megköszönjük, ha hozzájárulnak olvasóink bővüléséhez és növekedéséhez.

a szerkesztőség
ujvaros@fokolare.hu

EVANGÉLIUM A MINDENNAPOKBAN

A FOTÓS

Egyik nap a fényképezőgéppel a nyakamban sétáltam az utcán. Felfigyeltem egy hajléktalanra a kereszteződésben, egy stoptábla alatt. Amikor észrevette, hogy le akarom fényképezni, rám kiabált: „Mit csinálsz? Nincs jogod hozzá!”

Ahogy az gyakran megesik ebben a szakmában, most is ott találtam magam a választás előtt: vagy lemondok erről a képről, vagy megcsinálom, és nem veszek tudomást arról, hogy mit mond és gondol, akit fényképezek.

Ez alkalommal azonban gondolkodás nélkül eltettem a gépet, és féltékenységem legyőzve odaültem a hajléktalan mellé. Elkezdtünk beszélgetni. Negyed óra múlva hirtelen azt mondta: Most már lefényképezhetsz. Ő ajándékozott meg – bizonyos értelemben – a fényképezéssel, nem én vettem el tőle.

Ez az eset és a rákövetkezők megtanítottak, hogy a fényké-

pezés három szakaszát különböztessék meg. Először belép a fényképész egy adott helyzetbe, és nagylelkűen föl kínálja az idejét és a barátságát az embereknek, akikkel találkozik. Sok fényképet, pontosabban fényképezőgépet kap ajándékba, aztán megint ő következik, és próbál olyan fényképeket készíteni, hogy az ajándék legyen a másiknak.

R. E.

CIPELHETI MÁ-SOK TERHEIT

Mindig szerettem saját Merőből elintézni dolgokat, konkrét segítséget nyújtani másoknak. Foglalkozásom révén is folyton valami konkrét dolog létrehozása volt a célom és örömöm – természetesen mindig Isten segítségével.

Az elmúlt évben hosszadalmas betegeskedésem nagy erőpróbát jelentett, és eléggé megviselt. Sokszor elégedetlen, türelmetlen voltam magammal szemben. Vigaszt nyújtott ugyan, hogy szenvedéseimet felajánlhatom, mégis passzív lettem. Most az élet ígéje rádöbentett, hogy nincs passzív lét. Lehet, hogy most nem vagyok mozdony, nem tudom kedvemre irányíta-

ni, motiválni az eseményeket, de a rákapcsolt vagon is halad a CÉL felé. A vagonnak is megvan a fontos feladata, például cipelheti mások terheit. Minden létforma fontos, ha Isten akaratában vagyok.

Ismét átgondoltam az elmúlt évet, és bár sok eltervezett dolgot nem tudtam megvalósítani, felfedeztem, hogy Isten mennyi mindennel megajándékozott, amire nem számítottam. Valóban: „Boldog az az ember, akinek ereje benned gyökerezik, s akinek szíve zarándokútra indul.”

B. I.

RÁSZÁNTAM A DÉLELŐTTÖT

Tegnap azt próbáltam élni, hogy „Boldog az az ember...” Egész délelőtt egyik rendelőből ki, másikba be. Zsúfoltság, ideges betegek. Az orvosok küzdenek a megnövekedett adminisztrációval. Én kerültem be mindenhol legutoljára, de végül is rászántam eleve a délelőttöt. A lábamon érzékelési vizsgálatot végeztek. Egy hangvillával nézték, érzem-e a rezgést. Mondtam, hogy igen, de nem tudom, hogy a normál A hang volt-e. Nevettek. Aztán az egyik orvos, amikor látta, hogy kész vagyok meghallgatni, kiöntötte a szívet. A végén annyira felhúzta magát, hogy megkérdeztem, megmérjem-e a vérnyomását. Nevetett. Amikor elmentem, többször is megköszönték türelmemet.

-fidar-

Barthus Sándor

.....
Amit továbbadunk egymásnak mindabból, amit az evangélium hatására megélünk, az továbbfejlődik és kiteljesedik bennünk; amit megtartunk magunknak, az viszont elhal.

ISTEN GYERMEKEINEK SZABADSÁGÁVAL

Krisztus után az 50-es években Pál apostol eljutott a Kis-Ázsia közepén fekvő Galácia területére, a mai Törökországba. Egymás után születtek a keresztény közösségek, és nagy lelkesedéssel csatlakoztak a hithez. Pál a szemük elé állította a megfeszített Jézust, ők pedig felvették a keresztséget, ezáltal Krisztusba öltöztek és megkapták Isten gyermekeinek szabadságát. Pál maga is ismeri, hogy „eddig jól futottak” az új pályán.

Aztán váratlanul másutt keresik a szabadságot. Pál csodálkozik, hogy ilyen gyorsan hátat fordítottak Krisztusnak. Ezért sürgeti nyomatékosan, hogy találják meg újra azt a

gaságból. A szabadság Jézus ajándéka: úgy szabadított meg, hogy szolgává lett, és az életét adta értünk. Pál ezért arra szólít fel, hogy legyünk következetesek, és éljünk helyesen az így ajándékba kapott szabadsággal.

A szabadság „nem abban áll, hogy választhatunk a jó és a rossz között, hanem abban, hogy egyre inkább a jó felé haladunk” – mondja Chiara Lubich egy fiatalokhoz intézett beszédében. „Megállapíthatjuk – folytatja –, hogy a jó szabadabbá tesz, míg a rossz rabszolgává. Hogy szabadok legyünk, szeretni kell. Mert saját énünknek vagyunk leginkább a rabjai. Ha viszont mindig a másokra gondolunk, vagy arra, hogy Isten akaratát tegyük kötelességeink elvégzésével, vagy a felebarátra, akkor nem magunkkal foglalkozunk, és szabadabbá válunk önmagunktól.”²

Hogyan éljük ezt az igét?

Pál maga adja meg a választ, miután emlékeztet arra, hogy meghívásunk szabadságra szól. Megmagyarázza, miben áll ez a szabadság: „Szeretettel szolgáljatok egymásnak! Mert az egész törvény ebben a mondatban teljesedik be: »Szeresd felebarátodat, mint saját magadat!«”³

A szeretet paradoxona, hogy akkor vagyunk szabadok, amikor a többiek szolgálatába állunk szeretetből, amikor önző törekvéseinkkel ellentétben elfelejtkezünk önmagunkról, és másoknak a szükségleteire figyelünk.

A szeretet szabadságára vagyunk hivatva: szabadon szerethetünk! Igen, mert „ahhoz, hogy szabadok legyünk, szeretnünk kell”.

François-Xavier Nguyen Van Thuan püspök, akit hite miatt börtönöztek be, 13 évig élt fegyházban. Mégis szabadnak érezte magát, mert mindig megvolt a lehetősége, hogy legalább az őreit szeresse.

„Testvérek, a meghívásotok szabadságra szól.” (Gal 5,13)

szabadságot, amit Jézus adott nekik: „Testvérek, a meghívásotok szabadságra szól.”

Milyen szabadságra szól? Hát nem tehetjük azt, amit akarunk? „Nem szolgáltunk soha senkinek” – mondták már a kortársai, amikor Jézus azt állította, hogy az igazság, ami vele érkezett el, szabadabbá teszi őket. „Mindenkinek szolgá, aki bűnt követ el” – válaszolta nekik.¹

Szívet mardosó, alattomos rabszolgaság a bűn következménye. Jól ismerjük sokféle megnyilvánulását: a magunkba fordulást, az anyagi javakhoz való ragaszkodást, az élvhajhászt, a büszkeséget, a haragot...

Egyedül sohasem leszünk képesek arra, hogy végleg kiszabaduljunk ebből a rabszol-

¹ Vö. Jn 8,31-34.

² *Válaszok a fiatalok kérdéseire*, Palaeur, Róma, 1995. május 20.

³ Gal 5,13-14.

⁴ *Testimoni della speranza*, Città Nuova, Róma, 2000, 98. o.

Sándor Balázs

Így beszélt erről az időszakról: „Amikor magánzárkába kerültem, öten felügyeltek rám felváltva, és ketten mindig őrt álltak. Főnökeik azt mondták: Kéthetente lecseréljük a csoportot, nehogy 'megfertőzzön' titeket ez a veszélyes püspök. Később azonban megváltoztatták döntésüket: Helyettetek már nem küldünk újabb csoportot, különben még az összes fegyőrt 'megfertőzi' ez a püspök!

Eleinte az örök nem szóltak hozzám, csak igennel és nemmel válaszoltak. Elég lehangoló volt... Kerülték a beszélgetést velem.

Egyik éjszaka elgondolkodtam magamban: François, te még mindig nagyon gazdag vagy, szívedben ott van Krisztus szeretete. Szeresd őket úgy, ahogy Jézus szeretett téged!

Másnap kezdtem még jobban szeretni, Jézust szerettem bennük, rájuk mosolyogtam, váltottam velük néhány kedves szót. Meséltem a külföldi útjaimról... Ők meg idegen nyelveket akartak tanulni tőlem, franciát, angolt... Az őreim a tanítványaimmá lettek!⁴

Fabio Ciardi és Gabriella Fallacara

Alap gondolatok

- ◆ Hogy igazán szabadok legyünk, szeretnünk kell!
- ◆ Hogy a többiekért éljünk, önmagunkról kell megfeledkeznünk!
- ◆ Úgy kell szeretni a felebarátot, ahogy Krisztus szeretné!

Összefüggések

A júliusi ige központi gondolata a szabadság. Az Ószövetségben a szabadság leginkább a fogság, az elnyomás, a rabszolgaság ellentéte. A görög filozófusok szabadságon a veszélyes szenvedélyektől való belső függetlenséget értették. Röviden így lehetne megfogalmazni: az szabad, aki képes a gondolkodásra.

Pál szembeszáll ezekkel a nézetekkel. Leveleiben állandóan visszatérő téma a szabadság, elsősorban a galatákhoz és a rómaiakhoz írt levelekben. Számára a szabadságot Krisztus hozta el, s ez nem állapot, hanem folyamatos lehetőség, hogy átmenjünk a halálból az életre. Tömören összefoglalva: az szabad, aki képes a szeretetre.

Sok teológus és filozófus vitatkozott ezzel a szabadságfogással az évszázadok folyamán.

Luther is felveti a témát egyik legjelentősebb írásában, „A keresztyén ember szabadságáról” című művében. Ebben kifejti nézeteit, melynek lényege: az szabad, aki szolgál.

Liturgia

Ennek a hónapnak az igéje a Katolikus Egyház liturgikus naptára szerint az évközi 13. vasárnap második olvasmányában található (2007. július 1.)

MAGÁRA VETTE FÁJDALMAINKAT

Próbatételek és szenvedések szövük át azoknak a keresztényeknek az életét, akikhez a Zsidóknak írt levél szól. Néha megkörnyékezi őket a csüggedés: jobb lenne a könnyebb utat választani, jobb lenne feladni.

A levél írója ezzel szemben azt kéri, hogy a megkezdett úton haladjanak. Ha nehéz is, ha nagy ára is van: az élet teljességére csak az evangélium vezet el. Mi több,

arra biztatja a keresztényeket, hogy fussanak, és maradjanak állhatatosak a szenvedések súlya alatt is.

Mint minden atlétának, nekünk is, akik elhatározzuk,

hogy Jézust követjük, és szeretnénk célba jutni, ugyanúgy szükségünk van kitartásra, ellenálló képességre és állóképességre. Ez egyrészt a meggyőződésünkéből fakad: Isten velünk van, másrészt abból az elhatározásból, hogy a vég-sőkig ki akarunk tartani.

Meghívásunk arra szól, hogy csak Jézusra szegezzük tekintetünket, aki előttünk jár, és vezet bennünket. Ő ugyanis a kereszten – különösen amikor úgy érezte, hogy az Atya elhagyta – példaképünk lett a bátorságban, a kitartásban, a tűrésben. Állhatatos tudott maradni a megpróbáltatásban, és újra annak az Istennek a kezébe ajánlotta életét, akiről úgy érezte, hogy elhagyta.¹

Chiara Lubich gyakran beszél Jézusról, aki bátran néz szembe a legnagyobb megpróbáltatással, és mégsem adja fel. Ő a példa, hogyan kell futnunk, és hogyan győzhetjük le a

próbatételeket. Jézus már minden fájdalomunkat és életünk minden megpróbáltatását magára vette a kereszten, az elhagyottságban.

Chiara maga mutatja meg, hogyan szegezhetjük rá a tekintetünket:

„Elfogott a félelem? A keresztre feszített Jézus elhagyottságában vajon nem olyan, mintha megszállta volna a félelem, hogy az Atya elfelejtkezett róla?”

Úrrá lesz rajtunk a csüggedés és a kishitőség? Jézusra tekinthetünk, aki abban a pillanatban „úgy érezte, szenvedésében nem kap megerősítést az Atyától, és mintha elbizonytalanodna, hogy nem képes kitartani ebben a gyötrelmes próbatételben. (...) Összezavarnak bennünket a körülmények? Borzalmas fájdalomában mintha már Jézus sem értene semmit abból, ami vele történik, mert így kiált: Miért? (...) Ha pedig csalódás ér, megsebez valami, váratlan tragédia történik, megbetegszünk, vagy valamilyen abszurd helyzetben találjuk magunkat, mindig emlékezhetünk az elhagyott Jézus fájdalmára. Ezt a sok próbatételt – és még sok ezer mást – mind megszemélyesítette.”²

Mellettünk áll az összes nehézségben, hogy valamennyi fájdalomunkat megossza velünk.

Hogyan éljük tehát ezt az igét? Úgy, hogy Jézusra tekintünk, és megtanuljuk „nevén szólítani Őt életünk küzdelmeiben. Hívjuk magány-elhagyott Jézusnak, kétkedés-elhagyott Jézusnak, megsebeztség-elhagyott Jézusnak, próbatétel-elhagyott Jézusnak, vizsgáztalanság-elhagyott Jézusnak, és így tovább.

Ha nevén nevezzük, látni fogja, hogy felfedeztük és felismertük Őt minden fájdalomban, és erre még nagyobb szeretettel válaszol. És ha átöleljük, akkor Ő lesz számunkra a béke, a megerősítés, a bátorság, a kiegyensúly-

**„Fussuk meg kitartással az előttünk lévő pályát, emeljük tekintetünket... Jézusra!”
(Zsid 12,1-2)**

¹ Vö. Mk 15,34

² *In cammino col risorto, Città Nuova, Róma, 1994, 148-149. o.*

³ *Uo., 149. o.*

lyozottság, az egészség, a győzelem. Mindenre magyarázatot ad, mindenre megoldást kínál.”³

Így történt Luigiával is. Évekkel ezelőtt került a kezébe egy lap, éppen ezzel az igével és a hozzáfűzött magyarázattal. Így mesélt erről: „Váratlanul borzasztó hírt kaptam. A legnagyobb, 29 éves fiamat súlyos autóbaleset érte. Összeszorult szívvel rohantam a kórházba. Mozdulatlanul, öntudatlan állapotban találtam. Teljesen kétségbe estem. A gyötrelmes várakozás napjaiban találomra betértem a kórház kápolnájába, s ott akadtam rá az élet igéjére. Arra figyelmeztetett, hogy tekintetemet az elhagyott Jézusra szegezzem. Figyelmesen elolvastam. Ez pontosan az engem ért megpróbáltatásról szól – gondoltam. Az intenzív osztály, ahol minden remény szertefoszlott, többé már nem a szenvedések helye volt, hanem Isten szeretetének a csatornája. Tudtam imádkozni a fiamért, és a kezét fogtam miközben eltávozott. Meghalt, de ennyire élőknek még sohasem éreztem.”

Fabio Ciardi és Gabriella Fallacara

VÁLTOZÁS

Olvasóink bizonyára észrevették, hogy az *élet igéjéhez* fűződő magyarázat havonkénti szerzője februártól nem *Chiara Lubich*, hanem *Fabio Ciardi* szerzetes atya (OMI) és *Gabriella Fallacara*, Chiara egyik közvetlen munkatársa, a nem katolikus keresztényekkel való párbeszéd társfelelőse a Fokoláre Mozgalomban.

Chiara egészségi állapota és kora – 87 éves elmúlt – már nem engedi, hogy ezt a munkát is vállalja, ezért munkatársaira bízta. Szeretnénk kérni olvasóinkat, hogy egészségéért és hosszú életéért imádkozunk együtt intenzíven!

Az élet igéje kilencven nyelven jelenik meg, és több millió emberhez jut el nyomtatásban, rádión, televízión és az interneten keresztül.

A szerkesztők

Alapgondolatok

- ◆ Jézus magára vette a kereszt elhagyottságában már mindazt a fájdalmat, amit megtapasztalunk!
- ◆ Minden fájdalommal mellettünk áll, jelen van Jézus!
- ◆ Tekintsünk Jézusra és szólítsuk Őt nevén az élet próbatételeiben!

Liturgia

Ennek a hónapnak az igéje a Katolikus Egyház liturgikus naptára szerint az évközi 20. vasárnap második olvasmányában található (2007. augusztus 19.)

AKI FEL AKAR NEVELNI EGY GYERMEKET

Luigino Bruni

Egyéves kislány ül mellettem a repülőn. Csodálom a szeretetet, ahogy édesanyja körülveszi és az utaskísérő fiatal hölgy elkényezteti. Eszembe jut kedvenc afrikai közmondásom: Egy gyermek felneveléséhez szükség van az egész falura. Aztán az újságomba mélyedek. A vezércikk a neveltlenségről szól, a középiskolákban nemrég napvilágra került súlyos esetekről, melyek annyira általánossá váltak és oly gyakran ismétlődnek már, hogy nem lehet egyszerűen a diákok szokásos vásottságának tulajdonítani.

Mint egyetemi tanár mindennapi munkám során egyre inkább elképeszt, milyen gyorsuló ütemben tűnik el az, amit egykor jólneveltségnek és az idősebbek iránti tiszteletnek hívtak. Elterjedt jelenség, ami nem hagy nyugodni. A mai gyerekek – legalábbis abban a társadalmi környezetben, ahol élek – sokkal élénkebbek, szellemesebbek, mondhatnám intelligensebbek, mint amilyen én és a korosztályom volt.

Néha, amikor a rokongyerekekkel beszélgetek, mintha kis zsenikkel lenne dolgom: ötévesen már jól bánnak a számítógéppel, bonyolult dolgokról mondanak véleményt, felnőttek módjára válaszolnak, ha megszidják őket, és körmönfont haditervet eszelnek ki, hogy ajándékot kapjanak.

Aztán néhány évvel később az egyetemen újra találkozom

ezekkel a kis zsenikkel, és már nem látom őket intelligensebbeknek, mint amilyenek mi voltunk fiatalon. Sokukról el lehet mondani, hogy kevésbé igyekvőek, és nem képesek fegyelmezni magukat.

A kérdés tehát – és ez gyakran megfogalmazódik bennem –, mi történik vajon a gyerekkor és az ifjúkor között?

Miért tűnik úgy, hogy a gyerekkorban bennük látott nagy lehetőségek menetközben jórészt elvesznek vagy nem teljesednek ki? A kérdés megválaszolását a szakértőkre bízom. Inkább elmondom egy észrevételemet, ami jobban kötődik a szakterületemhez. Ha az idézett afrikai közmondásra gondolok, az a benyomásom, hogy a tehetségnek ezt a részleges kivirágzását, ezt az elakadni látszó nevelői folyamatot mindenekelőtt a közösség hiánya hozza magával. Az uszodába járás, a teniszezés, a zeneiskola

vagy az angol tanfolyam, az együtt éjszakázás a barátnővel, ezek mind csak részei valamilyen közös életnek, de nem a közösség!

A társadalmi kapcsolatok széttöredezettségének következtében a nevelés a családra marad (és egyre inkább az egyedülálló anyákra, apákra). Néhány évtizeddel ezelőtt a társadalomban ezt a feladatot még jórészt egy egész falu vállalta. A mai piacorientált társadalom fél az igazi, értékeket képviselő közösségtől, mert abban a szabadság korlátozását, rengeteg kötöttséget lát. Ám e nélkül a közösség nélkül ritkán lesz jó állampolgár egy gyermekből.

A mellettem ülő kislány tágira nyílt, ártatlan szemekkel bámul még mindig: kedvem támad, hogy jobbá tegyem valahogy ezt a világot, ahol fel fog cseperedni.

Fordította: Bartus Sándor

KELL-E BEFOLYÁSOLNI?

Tanulhatunk Jézustól, aki bizonyos értelemben arra is pazarolta az idejét, hogy aludjon, étkezzen és így hozzánk hasonló legyen...

Valaki egyszer megkérdezte tőlem, hogyan tudná gazdag polgári családját befolyásolni, hogy legyen kissé nyitottabb mások felé?

Azt gondolom, nekünk nem arra kell törekednünk, hogy családunkat befolyásoljuk, hanem be kell férköznünk minden családtag szívébe. El kell jutnunk oda, hogy a bennük élő Jézus szeretetünk következtében újjá tudja szülni környezetünket.

Hogyan? Úgy, hogy eggyé válunk, – ahogy mondani szoktuk – „meghalunk”. Aztán engedjük, hogy Jézus cselekedjen, hogy megnyissa a családot, mely kissé zárt és kicsinyes, még ha gazdag is a házasság szentsége következtében, ami nagy áldás, nagy kegyelem. Néha a környezet hatása és az egoizmus kerekedik felül, és a család bezárkózik. Ilyenkor újra kell kezdeni, egészen addig, amíg egy napon maga Jézus lesz hatással erre a zárt világra.

Egyedül a család nyitottságával lehet felépíteni az egyetemes testvériséget, és ebbe bevonhatjuk összes rokonunkat, hiszen ők is jelöltek az egységre és a kölcsönös szeretetre, amit Jézus hozott közénk. Ha nem döntjük le az akadályokat családunkban, akkor nem fogjuk megteremteni az új világot itt a földön.

Amikor gyermekeink felnőnek, néha nehéz bizalmasan beszélgetni velük. Fal emelkedik közénk, és nehézkes a párbeszéd. Jóllehet, most már felnőttekkel van dolgunk, és tekintetbe kell vennünk önállósodási törekvéseiket, mégsem szabad megszűnni a kapcsolatnak, hisz az éveken át a család belső erőforrása volt.

Továbbra is eggyé kell válnunk velük, hagynunk kell, hogy „megegyenek”. Itt az eucharisztikus Jézusra gondolok. Oly módon váljunk eggyé velük, hogy megérezzék gyermekeink: táplálja, bátorítja, felemeli és megérti őket szeretetünk. Egy anyuka például sohasem szégyelli, hogy kisgyermeke kedvéért úgy tesz, mintha nem tudna beszélni, és gagyog, mert erre ösztökéli a szeretet. Eggyé válik vele, a gyermek pedig boldogan nevet. Egy apuka is játszik a fiával, és nem érdekli, ha mások esetleg azt gondolják, hogy pazarolja idejét. Gyermeke jól szórakozott, és a szeretet növekedett közöttük.

Eggyé válni mindenkivel és mindenben, ahogy Jézus tette, aki emberré lett, és mindenben eggyé vált velünk, a bűnt kivéve. Ő, aki Isten volt, hozzánk hasonló emberré lett, dolgozott, családban élt, pihent.

Jézus bizonyos értelemben arra is pazarolta idejét, hogy aludjon, étkezzen, és így olyan legyen, mint mi.

Nekünk is így kell tenni: ha valaki sír, sírjunk vele, aztán ha nevet, nevéssünk vele, örüljünk a többiekkel, és látni fogjuk, hogy szeretetünk táplálja őket.

Tiszta szeretetből történik mindez, és nem fűződik hozzá semmilyen érdek, különben nem lenne szeretet. Eggyé kell válnunk azzal is, aki nem hisz, és fel kell fedeznünk, meg kell értenünk a benne lévő pozitív igényeket.

Sokat kell még tanulnunk, hogy teljes mértékben képesek legyünk odaajándékozni magunkat. Nem annyira idő, inkább intenzitás kérdése.

Fordította: Tóth Judit

Chiara Lubich

EURÓPAISÁG ÉS ÖKUMENÉ

Három év után a különböző keresztény egyházi mozgalmak és közösségek ismét Stuttgartban találkoztak. Egyre mélyül a kapcsolat közöttük, összefognak az egységesebb kontinensért.

Vizsolyi László

Bartus Sándor

A katolikus Schönstatt Mozgalom felelőse, *Heinrich Walter* atya 2004-ben, az Együtt Európáért találkozón megismerkedett *Walter Heidenreich* hel, aki egy német szabadegyház alapítója. Akkor a jelenlévők szövetséget

kötöttek: az új parancsot fogják élni, amit Jézus adott a tanítványoknak, a kölcsönös szeretet parancsát. Ennek jegyében határozták el, hogy felkeresik egymást. Az Együtt Európáért 2007 találkozón felidéztek a találkozást megelőző feszélyezett pillanatokat:

- Mit is fogunk csinálni egész nap? Mit mondunk majd egymásnak? - A kezdeti nehézségeket végül az győzte le, hogy mindannyian biztosak voltak abban, ezt a kapcsolatot Jézus akarja:

- Beszéltünk magunkról, közösségeinkről, és sok új dolgot fedeztünk fel. Kitágult a szívünk. Úgy éreztük, Jézus társként mellénk szegődik, hogy begyógyítsa megsebzett testét.

Május 12-én kilencezren érkeztek Stuttgartba, a Hanns-Martin-Schleyer csarnokba, és nem csak az Unió országaiból. A rendezvényt egyidőben ötvenkét városban tartottak találkozókat a mozgalmak tagjai, és az ünnep eseményeit műholdon keresztül követték. A találkozót *Gerhard Pross* evangélikus lelkipásztor nyitotta meg:

- A Lélek egész Európában új dolgokat teremt! Az egyházban és a társadalomban folyamatos a megújulás. És mi most összefogtunk. Korábban megosztottak a különbségeink, de közel hozott egymáshoz az egység, amire közösen vágyunk.

Andrea Riccardi, a Sant'Egidio közösség alapítója felvázolta a stuttgarteri esemény történelmi távlatait:

- Mi európaiak lemondhatunk-e az egység álmáról, ami-

Az „Együtt Európáért 2007” találkozó záróüzenete

Mi, akik egész Európából több mint 240 keresztény mozgalom és közösség képviselőiben gyűltünk össze itt Stuttgartban, tanúságot akarunk tenni arról, hogy folytonosan mélyüljünk közötte az újfajta közösség, mely egyedül Isten Lelkének ajándéka és gyümölcse.

Ebben a közösségben világosabban látjuk felelősségünket korunk Európájának kihívásaival szemben: erős társadalmi összefartozást kell képviselnünk a kulturális sokszínűségben. Annak tudata, hogy különbözőségeink gazdagságot jelentenek, és nem adnak okot félelemre vagy elkülönülésre, a remény jele lehet mindenütt, ahol veszély fenyegeti a békés együttélést.

Az Evangéliumot szeretnénk felajánlani, mely mindig időszerű és éltető erejű. Európa történelmének múltját, jelenét és jövőjét egyaránt jellemzik az alapító atyákban is élő keresztény gyökerek. Ennek gyümölcseit szeretnénk bemutatni napjainkban. Hálásak vagyunk mindazoknak, akik a kiengesztelődés és a béke ügyéért munkálkodtak az európai népek között. Azt kívánjuk, hogy Európa – mely a gyarmatosítással, a világháborúkkal, a holokausztal megsebezte az emberiséget – bátrabban juttassa kifejezésre lelkét, és így kellő módon kivegye részét egy testvéribb világ építésében.

A karizmák – Isten ingyenes ajándékai – ösztönöznek bennünket, hogy Európa hivatásához hűen a testvériség és a közösség útját járjuk. Testvériségünk a folytonosan megújított evangéliumi szeretetből születik, mely kivétel nélkül mindenre irányul. Ez a testvéri kötelék Istenben egyesít minket, és ez indított arra, hogy Jézus parancsa szerint megújítsuk a kölcsönös szeretet szövetségét.

A kölcsönös szeretet szövetségében egyesülve

IGENT mondunk az életre, és mindent megteszünk, hogy megvédjük sérthetetlen méltóságát minden szakaszában, a fogantatástól annak természetes lezárulásáig.

IGENT mondunk a családra, melyet a férfi és a nő közötti szeretet felbonthatatlan szövetsége köt össze; ez a testvéries és jövőre nyitott társadalom alapja.

IGENT mondunk a teremtet világra, védjük a természetet és a környezetünket, hogy tisztelettel megőrizzük Istennek ezen ajándékait a jövő nemzedék számára.

IGENT mondunk a méltányos gazdaságra, mely az egész embereket és az egész emberiséget szolgálja.

IGENT mondunk a szolidaritásra a közelünkben és a tőlünk távol élő szegényekkel és kirekesztettekkel, akiket testvéreinknek tekintünk. Kérjük az országok kormányait és az Európai Uniót, hogy határozottan kötelezzék el magukat a szegények és az elmaradott országok fejlődéséért, különösen Afrikáért.

IGENT mondunk a békére, és azon munkálkodunk, hogy sikerüljön egyetérésre jutni és békét teremteni párbeszéd útján minden konfliktushelyzetben. Ha nincs béke, a világnak nincs jövője.

IGENT mondunk a felelősségünkre az egész társadalom iránt, és azért dolgozunk, hogy városaink – az ott lakók részvételével – a szolidaritás és befogadás otthonává váljanak a különböző származású és kultúrájú emberek számára.

Együtt mindannyian elkötelezzük magunkat ezek mellett az igenek mellett, melyek megvalósításán minden mozgalom és közösség saját karizmájának és képességeinek megfelelően akar munkálkodni.

Ezen igenek megvalósulásáért szeretnénk együttműködni minden emberrel, az intézményekkel, minden civil és politikai erővel.

Együtt szeretnénk a béke és az egység szolgálatába állni, mely megalapozhatja korunk Európáját.

Együtt szeretnénk átadni Európának és az egész világnak mozgalmaink és közösségeink lelkét, az élet és a béke Evangéliumát.

Bartus Sándor

CN (2)

PRÓFÉTAI NÉP

**Andrea Riccardi
a Sant'Egidio
közösség
alapítója**

Európa a XX. században háborúk borzalmait élte át, gyűlöletet, bombázást, koncentrációs táborokat. Az európai háború világméretűvé vált, gyermekek, nők és férfiak millióinak életét oltotta ki.

Ez volt a történelmi alapja annak a háború után kezdődő konstruktív folyamatnak, mely 1957-ben elvezetett a Római Szerződéshez, majd egészen az Európai Unióig. Azonban Közép- és Kelet-Európa elszigeteltségben élt, melybe sokan bele is törődtek. Csak *II. János Pál* kiáltotta fennhangon 1978-ban, hogy Európa nem lélegezhet fél tüdővel. Majd jött 1989, az egyik legnagyobb forradalom, mely vérontás nélkül ment végbe. Néhány nap alatt megváltozott Európa.

Ma azt kérdezem magamtól, hogy vajon lemondhatunk-e mi európaiak az egység álmáról, amiért Jézus imádkozott? A keresztények közötti egységnek az egyesült Európát összetartó erővé kell válnia. Azonban gyakran ma nem látunk távlatokat, mert magunkba roskadunk. Hagyjuk hát meggyógyítani magunkat az evangéliumi megörnyedt asszony (Lk 13,10) példájára, hogy lássunk végre!

Nekünk, keresztényeknek kell bátran megteremtünk a közös európai érzületet a szí-

vekben és az elmékben. Ha Isten igéjével táplálkozunk, akkor prófétai nép leszünk, eleven, magával ragadó áramlat. Vajon nem kellene mozgalmaink feladataihoz és szolgálataihoz csatolni ezt a sorsdöntő európai próféciaát? Bár különbözőek egyházaink, hagyományaink, karizmáink és lelkiiségünk, mégis egyetlen közös sorsban osztozunk. Ezt kell közölnünk honfitársainkkal, ezt a meggyőződést, látomást, új szenvedélyt kell átadnunk.

Európa nem a világ közepe. A világ nem a miénk. Vannak azonban értékes kincseink, melyek fontosak a világ jövője szempontjából. Ha megosztottak vagyunk, elveszítjük, amit hordozunk. Ha viszont európaiakká válunk, különbözőségeinkben egyesülve, akkor korunk nemes, szilárd emberi ereje, a humanizmus forrása leszünk.

Növekedjen bennünk ez a szenvedélyes szeretetet Európa iránt. Ez nem valami átlagos szenvedély! Európáinak lenni a világban: ez hivatás!

Az európai humanizmus szíve lehetnének a keresztények. Aki az evangéliumot szereti, az embert szereti. Véget kell vetnünk a szegénység és nyomor botrányának Európában. Jogot kell kérnünk az életnek, amikor az túl gyenge,

a megszületendők, a gyermekek, a betegek és az idősek életének. Kötelességünk ez, a szeretet kötelessége. Európa nem élhet önmagának. Mi európaiak akkor leszünk boldogok, ha a figyelmünk Afrika felé fordul.

Az „Együtt Európáért” a szeretet és a találékonyság mozgalmává kell, hogy váljon. Európának Afrikára kell tekintenie, humanizmussal táplálnia a lelkét, hogy az egység iránti szenvedély elsöpörje a ridegséget és a határokat. „Együtt Európáért”: váljon ez egy magával ragadó és vonzó áramlattá.

(a beszéd rövidített változata)

A beszéd teljes változata megtalálható a www.fokolare.hu és a www.europ2007.org honlapon

A mai világban Isten már nem az – elsősorban nekünk, európaiaknak –, akit megszólítunk, akitől választ várunk problémáinkra és a szívünkben hordott kérdésekre. Egyre kevésbé szolgálnak példaként a keresztény értékek. Másrészt az etika képtelen lépést tartani a tudományos és technológiai felfedezések gyors és korlátlan fejlődésével. Így szakadék keletkezett a tudomány és a bölcsesség között, az értelem és a szív között, mint például az atombomba vagy a génmanipulációk esetében, ahol az emberiség azt kockáztatja, hogy elveszti az ellenőrzését felettük. Emiatt is fájdalmasan igazolódik a XX. századi spanyol filozófus, *Maria Zambrano* panaszja: olyan sötét

II. János Pál pápa is kiemelte: „Segíteni kell a közösségi lelkiség kialakulását”¹, és rámutatott a vezérlő csillagra, a keresztre feszített Jézusra, aki elvezet az egységhez. Ezt mondja: „Sohasem leszünk képesek kifürkészni ennek a misztériumnak mérhetetlen mélységét... Jézus kiáltását: Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?” (Mk 15,34). Majd így magyarázza: „Atyjától ’elhagyatva’ (...) ’ráhagyatkozik’ az Atyára”² Éppen ezt, az elhagyottság kiáltását szeretnénk felajánlani ma mindenkinek.

Talán nem borult sűrű homály Jézusra a kilencedik órában, mely végtelenül túlszárnyalta minden fogalmunkat a sötétségről? Vajon nem Őhoz-

A KÖZÖSSÉGI KULTÚRÁÉRT

Chiara Lubich
A Fokoláre
Mozgalom
alapítója

¹ II. János Pál, *Az új évezred kezdetén*, 43.

² Uo. 25. és 26.

éjszakát élünk most, amilyenben még soha nem volt részünk.

Ám Isten nem hiányzik a történelemből. A Szentlélek nagylelkűen megajándékozta az emberiség családját sokféle karizmával, s ezekből mozgalmak, lelkeségi áramlatok, új közösségek, új művek születtek. Minden mozgalom, közösség és mű egyben válasz a világot uraló kulturális éjszakára, mert a Szentlélektől születő fényt áraszt, így felel erre a sötétségre, és szövi a testvériség hálóját. Ezeket a hálókat jobban ki kell terjeszteni, mint valaha, és kialakítani belőlük az egyetemes testvériség hálóját a kölcsönös szeretetben.

zá hasonlítanak-e az éhezők, a kétségbeesettek, a szomorúak, a csalódottak? Nem Őrá emlékeztet minden fájdalmas megosztottság a testvérek, az egyházak, és az ellentétes ideológiát vallók között? Nem Jézusra hasonlít az emberiség sok sebé, az elhagyott Jézusra, aki – mint Szent Pál mondja – „bűnné” lett értünk?

Életünk folyamán mi is mindnyájan átélünk az övéhez legalább kicsit hasonló fájdalmakat. Ki ne érezné valamiképp az Istentől való elszakadást, amikor sötét

CN(5)

tétség árasztja el a lelkét? Ki nem élt még át kétségeket, háttározatlanságot, zaklatottságot, mint Jézus, aki a kereszten kételkedett, tétovázott, és azt kérdezte, „miért?”. Amikor szenvedünk, és átéljük ezeket a fájdalmakat, Őrá emlékezzünk, aki mindezt magára vette: szinte Ő van jelen, az Ő fájdalmában részesedünk. Tegyük úgy, mint Jézus, aki nem maradt ott megkövülten, hanem ahhoz a kiáltáshoz még hozzáfűzte: „Atyám, kezdedbe ajánlom lelkemet.” (Lk 23,46) Hozzá hasonlóan mi is túlléphetünk a fájdalomon, és legyőzhetjük a megpróbáltatást azzal, hogy kimondjuk: „Szeretlek, elhagyott Jézus, téged szeretlek ebben, ez a fájdalom rád emlékeztet, a te megnyilvánulásod, a te arcod.”

És ha a következő pillanatban tovább szeretjük testvéreinket, és azt tesszük, amit Isten akar, a legtöbbször megtapasztaljuk, hogy a fájdalom egy isteni alkímia által örömmé változik. Ugyanis az elhagyott

Jézus iránti szeretetünkben fakadóan kibontakoznak lelkünkben a Szentlélek ajándékai. Így az éjszaka számunkra is csak átmenet lesz, és a feltámadás fénye ragyog be minket. Tanúi leszünk egy új kultúra, egy közösségi kultúra születésének.

Azokban a kis közösségekben is, ahol élünk és dolgozunk, találkozhatunk kisebb-nagyobb széthúzással. Ezekben a fájdalmakban is az Ő arcát fedezhetjük fel, legyőzhetjük magunkban a fájdalmat, és azon lehetünk, hogy helyreállítsuk a testvériséget a többiekkel.

Ugyanígy a nagyobb megosztottságok esetében, melyek az egyházak között is fennállnak: azért kell dolgoznunk, hogy helyreállítsuk a teljes és látható közösséget. És a különféle mozgalmak, csoportok között is, mindenütt. Megtapsztaljuk majd, hogy az elhagyott Jézus, ha szeretjük Őt, mindig az egység kulcsa lesz ebben a világban. Őbenne megtaláljuk az erőt ahhoz, hogy ne meneküljünk az ilyen bajok elől. A közösségi kultúra útját és modelljét a keresztre feszített és elhagyott Jézusban találjuk.

Olykor azt gondolják, hogy az evangélium nem oldja meg az emberi problémákat, hanem kizárólag a vallásos értelemben vett Isten országára összpontosít. Pedig nem így van. Minden keresztény másik Krisztusként, az Ő misztikus testének tagjaként adhatja sajátos hozzájárulását a közösségi kultúrához az élet legkülönfélébb területein: a tudományban, a művészetben, a politikában, a kommunikációban és sok egyéb téren. Hatásosabban teheti mindezt, ha együtt dolgozik más, Krisztus nevében egyesült emberekkel.

Így a világban megszületik és elterjed az, amit a „feltámadás kultúrájának” nevezhetünk: a Feltámadott, az új ember kultúrája, és benne az új emberiség kultúrája. (...)

2004-ben megtettünk egy lépést, és elhatároztuk, hogy a testvériségre törekszünk, az egyetemes testvériségre. Most megint tovább lépünk: minde nek fölött szeretni és követni akarjuk példaképünket, a megfeszített és elhagyott Krisztust. Így befogadhatjuk a mai emberiség kiáltását; az Ő „kiáltása” által pedig, mellyel mindent megváltott, megteremthetjük magunk körül azt a családot, amelyre a világ vár. Akkor valóban elmondhatjuk, amit Szent Lőrinc, a III. században élt ifjú vértanú mondott: „Az én éjszakámban nincs sötétség, hanem minden fényben ragyog”.

(a beszéd rövidített változata)

A beszéd teljes változata megtalálható a www.fokolare.hu és a www.europ2007.org honlapon

LEÁNYÁNAK MONDJA, HOGY A MENYE IS ÉRTSEN BELŐLE

Talán nincs is magyar író, aki már életében népszerűbb lett volna Mikszáthnál, még szülőfalujának, Szklabonyának a nevét is Mikszáthfalvára változtatták. Ezt örömmel fogadta, azt azonban már elutasította, hogy utcát nevezzenek el róla. Írói jubileuma hatalmas ünnepséggé kerekedett, pedig nem kereste a népszerűséget.

**Aranyi
Krisztina**

Emlékszem, gyerekkoromban volt a családban, aki elmondott egy történetet, amelyből megértettem, hogy valamit nem jól csinálok. Ezt a felfedezést persze nem árultam el senkinek, azt hittem, csak véletlenül mesélték épp nekem. Viszont kimondottan jól estek ezek a furfangos figyelmeztetések, hiszen legtöbbször én magam is éreztem, hogy valamit nem úgy kellene tennem, csak nem volt elég erőm, hogy javítsak. Ezek a történetek azonban megadták a lökést, utána sokszor sikerült változtatni. Később aztán rájöttem, szándékosak,

célzottak voltak ezek a mesék, de továbbra is jó szívvvel gondoltam például a nagynénémre, aki így tanítgatott. Nem úgy arra, amikor szemtől szembe jól megszidott valaki. Attól inkább félni kezdtem.

Olvasmányaimban először Móra Ferenc novelláiban ismertem rá erre a nevelési módszerre, a Kincskereső kisködmön Gergőjét is valahogy így tanítgatták a szomszédok, de még jobban elcsodálkoztam, amikor Mikszáth cikkeit, karcolatait olvasva immár az egykori sajtóban találkoztam ezzel a mai nyelven úgy mondanánk „kommunikációs technikával”.

KOSZTOLÁNYI MIKSZÁTHRÓL:

„A magyar szellemet, bölcséleti, költői formában sokáig nem fejezték ki összefogóan, csak nagyszerű útmutatásokat kaptunk néhány művészünkől, mert irodalmunk... még nem alakított ki egységes szellemet. Legtöbbit abból a szellemből, mely csak a miénk, Arany és Mikszáth fejezhető ki. Ahogy Arany öregkori lírai verseiben kesernyésen mosolyogva évődik, ahogy Mikszáth szinte magára feledkezve ír le egy tájat, egy alakot, az kiáltóan és jellegzetesen magyar. Valami sajátos humor nyilatkozik itt meg, mely hasonlatos a szlávokéhoz, de még sem azonos vele, nem hangulat és érzelmesség, hanem életbölcseesség, nem elmésség, hanem alázat, minden dologgal szemben mélységes tartalom.”

AZ ANEKDOTA

„Nemzetünknek egész világ-szemlélete benne vagyon az anekdotákban; és egész jelleme az anekdotakedvelésben. A magyar humor a tiszta emberismeret. A legnagyobb dolog, ami halandóknak adatott. Éles szem, okos elme; e kétőnek révén vált ki és szerzett magának örök életet az események véghetetlen sokaságából az, ami emlékezetes, ami bölcs, ami erős. És az éles szem, az okos elme fegyvere ez a sok, szinte számtalan igazság, melynek hüvelye az anekdota.”

Tóth Béla:
A magyar anekdotakincs, 1904.

Máskor meg anekdotává kerekítette a történetét, nagy csattanóval a végén. Nem volt célja a személyeskedés. Megint másutt dicsérni kezdett valami lényegtelen dolgot, annyira, hogy mindjárt érti, aki olvassa, hogy a lényeggel van baja. Regényeiben koronként más-más arányban, de mindig óvatosan elegyítette a csípős bírálatot a féltő megértéssel. Bár a vesébe látott, nagylelkűen tudott tekinteni az emberi esendőségre, a kettő között legtöbbször a humor pallóján egyensúlyozva közlekedett.

Az Országház folyosóján most is megmutatják a látogatóknak a számozott szivartartókat, melyek azért készültek, hogy a képviselők, ha csak rövid ideig kívánnának az ülésteremben tartózkodni, hát ne vesszen kárba a drága szivarjuk, legyen hová letenni, azután kijövet mindenki megtalálja a magáét. Erről így ír: „A folyosón a szivar a mértéke az emberi nagyságnak... Egy félig

élegett cigarettát például eldob az ember, ha Németh Albert beszél, s bemegy őt hallgatni. De egy félig égett britanikánál¹ már meggondolkozik... Tiszáért érdemes eldobni egy imént meggyújtott havannát² is...”

Ami ebből kialakult, arról talán életének leghitelesebb tanulmányától, a feleségétől érdemes olvasnunk:

„Az én jó uram fiatal korában is a politikát... szerette, de mert nem volt tere vagy alkalma hozzá, hát csak ritkán vetette politikai gondolatait papírra, hanem később azután a Pesti Hírlapnál annál inkább kivette részét belőle. A kilencvenes évek elején Kálmán és barátai többnyire az István főherceg Szállodába jártak vacsorázni. A vendéglős egy kis termet bocsátott rendelkezésükre, melyet barátai Mikszáth-szobának neveztek el. (...) E szoba esténként megtelt igen nagy és előkelő társasággal... Néha betekintett *Tisza*

Kálmán is, sőt *Jókai Mór* is. (...) Ebben a kohóban izzott a politika... az én uram lassú keleti temperamentumával gyönyörködve figyelte őket. A politika nagy kérdései éppen úgy, mint apró-cseprő fortélyai végtelenül mulattatták... és ebben a zajgó tömegben nyugodtan ült a megszokott helyén a Mikszáth-szobában. Vidáman korholta a türelmetlenkedőket, néha ki-kihumorizálta őket, de sokszor elkomolyodott, elmélázott.”

Mikszáth barátságos volt. Könnyű dolog lehetett ez, mondhatná valaki, mert azokban a békeidőken... Békeidők voltak, valóban óriási gazdasági fejlődéssel, hatalmas építkezésekkel túlnyomórészt a fővárosban, de nemcsak ott. Gondolnánk, akkor nyilván a politikai élet is jól működött, ám ha elővessük Mikszáth karcolatait, látjuk, hogy nem így volt, hogy mennyi volt az ütközés. Az értékválság jele a sok öngyilkosság, amiről Arany János Hídavatás című verse is szól. Úgy érzem, nem könnyen szerzett barátság volt, amit humorral, szeretettel nyert el úgy, hogy az igazat tudta mondani. ■

Fenti nagy képen:
Írók csoportja Szegeden, köztük Mikszáth Kálmán (balról a második)

Kis képek:
A Budapesti Napló és a Polgár című lap szerkesztősége 1900 körül.

Lent:
A budapesti Millenniumi Emlékmű a Városligetnél az 1910-es évekből.

¹ Finom, drága szivar.
² Még drágább és finomabb.

A stuttgarti „Együtt Európáért” nap társrendezvényét megtartották a keresztény mozgalmak és közösségek Budapesten és Szegeden is. Több hónapos előkészítő munka után mindkét helyszínen arra keresték a választ, hogy mit jelent számukra Európa, a többi nép és kultúra? Milyen a kapcsolatuk szűkebb környezetükkel? Milyen jelenségeket tapasztalnak? Hogyan próbálnak elköteleződni saját mozgalmukban vagy közösségükben megoldást találni a mai társadalom, a válságban lévő Európa környezetükben jelentkező problémáira? Erről szoltak a tanúságtételek is. A változatos program fővillantotta azt a végtelen gazdagságot és szépséget, amivel Isten megajándékozta őket. A résztvevők olyan emberekkel ismerkedhettek meg, akik közösségük társadalmáért végzett munkájáról vallottak. Most, amikor a tehetetlenség, a sötétség, a halál kultúrája terjed mindenütt, az evangélium tiszta fényére van szükség, hogy Európa ismét életre keljen.

ÖSSZEFOGÁS ÉS ÚJ LENDÜLET

Székely Imre (5)

Csámangó Ernő (2)

Ma köztudottan mély válságba jutott a család intézménye. Saját eszükkel valamennyi keresztény mozgalom és közösség pártfogolja a házasságot és a családot, mint a társadalom első sejtjét. Segítségére sietnek a családot érintő nehézségek legyőzésében és a házasság megújításában. Egymásért élve felfedezik a családok Isten jelenlétét, Krisztus szeretetét, és képesek egymást támogatni. Így fogják valóságos alapját képezni a szilárd társadalomnak, ami nyitott a jövőre.

Másik fontos területe életünknek a munka, a gazdasági élet. Az emberek és a népek jóléte és boldogsága nem azonos az anyagiak növekedésével, mert annál sokkal többet ér – emlékeztetik a világot a keresztény mozgalmak és közösségek. Európa ma gazdasági jóléttel élvez. Polgárait ugyanakkor eddig soha nem tapasztalt mértékben sújtják a szegénység új formái, mint a magány vagy az élet értelmének elvesztése. Az első keresztény közösségek tapasztalatából merítve viszont Európának irányt mu-

tathatunk, hogy ne csak az árak mennyiségét akarja növelni, hanem elsősorban polgárai boldogságát tartsa szem előtt.

A mai világban a kirekesztettség meglepően sok embert érint. Jóléti világunk ugyanis a szenvedés minden formáját elűzné magától, így nem akar tudomást venni az idősekről, a betegekről, a bajba jutókról, a menekültekről. A kulturális különbségek miatt szintén sokan szorulnak a társadalom peremére. Gondoljunk csak a cigányság igen sokrétű problémáira, melyek napjainkban Magyarországon nagyon élők. A hátrányos megkülönböztetést csak úgy orvosolhatjuk, ha igyekszünk a testvériséget megvalósítani.

Mindannyian vágyunk a békére és az igazságosságra. Viszont a háború szegénnyé tesz mindenkit, és a szegényeket a leginkább. Az igazságosság hiánya pedig teljes népeket taszít a mélybe, ahonnan újra kiemelkedni túlságosan is nehéz.

Keresztény erkölcsi felfogást visznek a mozgalmak a közéletbe, segítve egy olyan jogalkotást és joggyakorlatot, ami a testvériségre is tekintettel van az emberi és társadalmi kapcsolatokra gyakorolt pozitív hatásával. A békétlenséget és az igazságtalanságot a gyakran eluralkodó individualizmus és érdekellentét váltja ki, aminek forrása sokszor két ember kapcsolatából ered.

Európa jövője nem utolsósorban függ a városok jövőjétől. A városokban színes és pezsgő az élet, fokozottan is jelen van a művészet, a kultúra, mozgásban van a gazdasági és politikai élet. Mindennek élvezzük az előnyeit, ugyanakkor tudatában vagyunk a nehézségeknek is, megismertük

Május 12. Budapest, Szent Imre

Gimnázium:

Párhuzamosan a stuttgarteri programmal több mint háromszázan jöttek össze Budapesten tizenegy mozgalomból és négy felekezetből.

Május 19. Szeged, Alsóvárosi Kultúrház

Szegeden kétszázhatvanan vettek részt a találkozón, tizenhárom mozgalomból és közösségből, hat felekezet képviselőjében.

az erőszakot, a feszültségeket. A városban találkozunk veszélyekkel is. Könnyű elveszni benne. Itt megint fontosak a keresztény mozgalmak és közösségek kínálta fogódzók. Olyan városokat szeretnénk, ahol otthon érezhetjük magunkat.

A város vezetése nehéz és kihívásokkal teli feladat. Néha alaposan próbára teszi az embert. Mi segít ilyenkor? Ha Isten velünk és közöttünk munkálkodik, akkor megláthatjuk, hogy törekvéseink előbb vagy utóbb valódi hatással lesznek a környezetünkre is.

Ezek a találkozók új lendületet, hitet, fényt adtak, és rádöbentettek, milyen nagy a társadalmi felelőssége mindannyiunknak.

Szerkesztette: Bartus Sándor

VÁROSMISSZIÓ BUDAPESTEN

„Reményt és jövőt adok nektek” (Jer 29,11) – ez a mottója a 2007-es budapesti városmisszióknak, melyben nem csak plébániák, hanem egyházi mozgalmak és közösségek is részt vesznek. Barna Erzsébetet kérdeztük a Fokoláre Mozgalomtól.

A budapesti városmisszióra való készület előtt tavaly részt vettél a brüsszeli rendezvényen. Milyen tapasztalatokkal tértél haza?

Örömről, háláról tehetek tanúságot, ami ottlétünk alatt egyre inkább fokozódott bennem, talán annak arányában, ahogyan sikerült nem kívülről szemlélni az eseményeket, hanem „belépni”. Ennek a „belépésnek” fontos állomása volt, amikor a helybeliekkel beszélgetve sokkal világosabb lett számomra, milyen nagy nyitást jelentett ez a belga egyház életében. Feltámadt, megfiatalodott egyházat és várost láttunk magunk előtt, annak ellenére, hogy az utcai megmozdulások nem voltak fergetegesek. Az egyház vezetői és hívei egyaránt merték átölelni mindazokat a fájdalmas helyzeteket, melyekkel ma ebben az országban szembe kell nézniük, és ezt ala-

kították ugródeszkává. Olyan egyházat fedeztem fel, mely olvas az idők jeleiből, és párbeszédet folytat a társadalommal.

Látszott ez már abból, hogy a tanúságtevők között megszólaltattak egy zsidó rabbit és egy muszlim hölgyet is.

A városmisszió élménye kapcsán megízleltem, hogy Istennek terve van a városainkkal... Úgy érzem, megvalósult mind a brüsszeli, mind a budapesti mottó: reményt adott a jövőt illetően.

Ha jól tudom, már tavaly szeptemberben, az Országúti Ferences Plébánia által szervezett előmisszióban is tevékenyen közreműködtél társaiddal.

Bemutattuk az arra járónak a „szeretet dobókockát”, melynek mind a hat oldalán az evangéliumi szeretet egy-egy tulajdonsága jelenik meg rajz-

Lőrincz Szidónia (3)

ben. Mondanál valamit erről?

Januártól elindult *A szeretet művészete a családban* címmel egy havonta megrendezésre kerülő sorozat a városmisszió jegyében, ami hat találkozóból állt. Elég sokan vettek részt, barátok, munkatársak is, akik először „merészelték” arról beszélgetni másokkal, hogyan lehet tanulni a szeretetet, és alkalmazni az élet legkülönbözőbb helyzetekben. Tulajdonképpen ez is egyfajta előkészület: először önmagunkat kell evangelizálni.

ban és szavakban, például elsőként szeretni, mindenkit szeretni, és így tovább. Sokan álltak meg az asztalunknál felállított paraván előtt, mi pedig melléjük szegődtünk, így szép beszélgetések alakultak ki. Talán vonzotta az embereket az is, hogy gyerekek is jöttek velünk. Ők maguk mesélték, hogyan dobnak ezzel a különleges dobókoc-kával, és ez hogyan juttatja eszükbe Jézust, és azt, hogy a világon a legfontosabb dolog szeretni. Azt hiszem ilyen alkalmakkor mi magunk is „felengedünk”, egyre jobban belejövünk abba, hogy bátran lépünk az emberek elé.

Hogy mi szerepel még terveinkben? A szeptemberi héten hat *workshopot* szervezünk, ezek interaktív előadások lesznek a kongresszus résztvevői számára. A címek elárulják a tartalmat: Sport, mint az evangelizáció eszköze a

Fokoláre Mozgalom tapasztalataiban, Szeretet dobókocka a nevelésben és hitoktatásban, Közösségi gazdaság, Szolidáris család, Afrika terv és Együtt Európáért. Ez utóbbiban szó lesz az egyházi mozgalmak kapcsolatáról és az ökumenizmusról.

A kamasz korosztályt hívjuk a *Sportnapra*, melyet szeptember 22-én rendezünk a Szent Imre Gimnázium sportpályáin. A mozgalom fiataljai pedig a Bakáts téri rendezvények előkészületeibe kapcsolódnak be, s a városmisszió egész hetében esténként beszélgetéseket kezdeményeznek majd különböző témákban, kávéházi keretek közt.

Ezen kívül a mozgalom tagjai a VIII. kerületi Horánszky utcai Szent Anna kollégiumban, valamint a Rókus templom előtti téren állnak elő saját programokkal, és több plébánia helyi szervezésű rendezvényében is segítenek. ■

Tóth Judit

„A város a világnak, a profán világnak a jelképe is. Olyan hely, ahol különböző nyelvű, kultúrájú, vallású, világnézetű emberek találkoznak egymással. Olyan hely, ahol nem a szépen megélt önazonosság gazdagsága, hanem az arc nélküli szürkeség, az érdektelenség, a sodródó tömegmagatartás, az elmagányosodás hordozza a legnagyobb veszélyt. Ezért olyan aktuális Jeremiás próféta szava, mely idei misszióink jelmondata: Reményt és jövőt adok nektek.

Amikor Bécs, Párizs, Lisszabon és Brüsszel közösségéhez fordulunk, 2007. őszére Budapest meghívását szeretnénk továbbítani. Várjuk a missziós városok püspökeit és képviselőit, a környező országok és a távoli világrészek érdeklődő püspökeit és hívó embereit is. Tarissanak velünk az imádságban, valamint a kulturális és lelki programokban! A tapasztalatok egymást erősítik hitünk örömeinek továbbadásában. Így válik napjainkban ez a tanúságtétel is ténylegesen világméretűvé, a szó jó értelmében globálissá.”

Erdő Péter

bíboros, prímás, esztergom-budapest érsek
www.varosmisszio.hu

A Fokoláre Mozgalom azóta is aktívan tevékenykedik ebben a Budapestért folytatott kezdeményezés-

AFRIKA SZÍVÉBEN (II.)

Kishonti Rolland osztja meg velünk Afrikában szerzett tapasztalatát az előző számunkban közölt interjú folytatásaként. A fiatalok helyzetéről is megkérdeztük.

Göbel Ágoston

Fontem a hegyek között, nyolcszáz méterrel a tenger szintje felett oázisszerűen ágyazódik be a trópusi esőerdők borította hatalmas hegyvonulatba. A legközelebbi nagyváros, Dschang, másfél óra autóval, kanyargós, néha meredek hegyfalakkal tagolt földúton, mely az esős évszakban helyenként szinte a járhatatlanságig eliszaposodik.

Chiara Lubich három alkalommal látogatott személyesen a Földnek erre az Európától olyan távoli pontjára. Legutóbb, 2000-ben egy sokoldalúan fejlett kis település fogadta, melynek sokan járnak csodájára. Az 1966-ban útjára indult Afrika terv, majd a későbbiek során megszülető intézményei révén Fontem hamarosan ismertté vált nemcsak a Fokoláre Mozgalmon belül, hanem azon kívül is.

Kamerun más helyeiről hogyan tekintenek Fontemre?

A kameruni püspökök közül gyakran ellátogatnak hozzánk néhányan, egyikőjük maga is régóta éli lelkiségünket, s

tagja a mozgalom legelkötelezettebb püspök barátainak. A kisváros ez által is széleskörűen ismertté vált egyházi körökben. Tény, hogy a Fokoláre, mint laikus mozgalom, az elsők között érkezett Kamerunba, és komoly szociális munkát folytat már negyven éve hűségesen.

A minap egy férfi keresett meg: áthozhatná-e kezelésre hozzánk egyik rokonát, aki jelenleg súlyos lábszártöréssel a tőlünk légvonalban 160 km-re fekvő óceánparti Doualában van? Ez nemcsak azért megdöbbentő, mert Douala, az ország kereskedelmi fővárosa, egymillió-háromszázezres nagyváros, hanem azért is, mert a hozzánk vezető utak sokszor nagyon nehezen járhatók, s a közlekedés rendkívül kockázatos. Az ország egészen távoli pontjairól, például a messzi muzulmán északról is felkeresnek bennünket betegek, sokszor igen komplikált, máshol régóta, sikertelenül kezelt betegségekkel. Mint általában az afrikai országokban, így Kamerunban is óriási mértékű az egyház szerepvállalása az egészségügyi ellátásban, s az egyházi

iskolákhoz hasonlóan ezeket a helyeket úgy tartják számon, mint a minőségi és fejlett szintű ellátás intézményeit.

Hogyan látod az ottani fiatalok helyzetét, jövőjét?

A hatvanas évek elején, amikor az afrikai országok többsége elnyerte függetlenségét, Kelet-Afrikában ötvennél kevesebben rendelkeztek egyetemi végzettséggel. A nyugati részen valamivel jobb volt a helyzet. Nigériában ötezer, Szenegálban közel ezer embernek volt diplomája. Rendkívül alacsony számok ezek.

Az itteni családok általában hat-nyolc gyermeket nevelnek; a többnejűeknél sokszor tízhúsz közötti a gyerekszám, s ez azt jelenti, hogy nem tanulhat mindenki egy családon belül. A gyerekeknek kicsi koruktól kezdve nagyon keményen kell dolgozniuk a földeken. Reggelente, még iskola előtt hatalmas kannákkal mennek a forrásokra vízért. Mások fánkot, banánt vagy ananászt árulnak a kórház előtti téren vagy a vasárnapi szentmise

Fent:

A Mária Afrika Egészsége kórház madártávlatból.

után. A családfő döntése alapján kiválasztottak juthatnak csak be a jó nevű gimnáziumokba, melyek között a legjobbak az egyházi college-ok, ahol azonban komoly tandíjat kell fizetni. Nem kevésbé olcsó az egyetem. Sokan keményen dolgoznak diákévekben, hogy fedezni tudják a tanulás költségeit. Sajnos a tehetséges, egyetemet végzett fiatalok egy része elhagyja az országot, és máshol próbálnak szerencsét.

Az óceánparthoz közeli Buea-ban található legnagyobb angol nyelvű egyetemre nekem is volt alkalmam ellátogatni. Több barátom tanul itt, sokat szoktunk beszélgetni velük a jövőről. Nem túl optimisták ezek a párbeszéddek. Az ország elnöke huszonöt éve van hivatalában, s a vezetők láthatóan már régen feladták a választásokon alapuló demokrácia és felelős kormányzás eszméit. A korrupció gátlástalanul írja felül a törvényeket. Nincsenek munkahelyteremtő programok, a megélhetési költségek magasak, nagy a munkanélküliség, még ma is sok helyen hiányzik az elektromos áram, és az utak jelentős része hónapokra járhatatlanná válik az esős évszakban.

A nagyobb városokban azonban, ahol az összlakosságnak mintegy a fele él, megállíthatatlanul tör előre a „nyugatosodás”. A rohamosan terjedő elektronikus kommunikáció, gombamód szaporodó Internet Caféival és mobiltelefonjával közvetlen betekintést ad az „első világ” dinamikusan pergő hétköznapjaiba. A fiatalok mind beszélnek angolul vagy franciául, s egyre inkább igénylik, hogy részesüljenek mindabból, amihez kortársaik máshol könnyedén hozzájuthatnak: színvonalas oktatás, következetesen betartott em-

beri jogok, kenyér és dobozos sör, hűtőgép, mobiltelefon és DVD-lejátszó.

Ha valakinek állandó havi fizetése van, abból mindig kötelező valamennyit a tág értelemben vett család jövedelem nélküli, hátrányos helyzetben levő tagjai számára rendszeresen átadni. Ez a fizetés felaprózódásához vezet, a megmaradó csekély hányaddal pedig nehéz nagyreményű terveket szőni. Akkor is, ha valaki az Egyesült Államokban talál jól fizető állásra, élete végéig köteles valamekkora részt rendszeresen hazaküldeni. Lelkiségünket élő barátaink egymást segítve igyekeznek ebben a küzdelemben végig tisztességesek és következetesek maradni. Nagyon sok „lehetőség” kínálkozik ezen az úton, és könnyű elvérezni, például olyan mennyiségű adósság felhalmozásával, amit valaki soha nem képes visszafizetni.

Tavaly decemberben a fontemi *College* negyvenéves jubileumi ünnepségsorozata keretében a mafua (királynő) csodálatos beszédben tekintett vissza az elmúlt időszakra. Ő maga egyike volt azoknak az első bangwa lányoknak, akik a középiskola után egyetemi végzettséget is szereztek. Korábban ez elképzelhetetlen volt. A

lányokat nagyon fiatalon megházasították. Az apák jelölték ki a férjeket, s a házasságok szigorú hagyományokat követő családi szerződéseken alapultak. Az ügynevezett menyasszony pénz pedig komoly bevételt jelentett. Minél több lánya volt tehát valakinek, annál nagyobb mértékű „jövedelemben” reménykedhetett. Ebben a rendszerben az oktatásnak semmilyen szerep nem jutott.

Kamerunban szokás, hogy az augusztus huszadikát követő napokban az országos napilapok címlapján hozzák a leérettségizett diákok névsorát, vizsgaeredményeit és a középiskolák így kialakult rangsorát minden évben. A *College* közel egy évtizede mindig az első három hely valamelyikét foglalja el! A tanulók nagy része bangwa, fele arányban fiúk és lányok, az elmúlt évtizedek során itt végzettek közül pedig sokan magas beosztásba jutottak Kamerunban, Európában, vagy az USA-ban. Negyven év távlatából felemelő látni, hogy a Fokoláre Mozgalom nemcsak megmentette a bangwa népet az emberiség számára¹, hanem a *College*-ban folyó oktatás révén nevelést, értékszempontot, lelkesítést adott, s mindezzel széles jövőbeni perspektívát is a fiatalok számára. ■

Fontemben 1966. szeptember 13-án nyitotta meg kapuit a College. Az itt végzett diákok nagy része kameruni egyetemeken tanul tovább. Kiváló vizsgaeredményeik miatt a College minden évben a napilapok címlapjára kerül.

¹ *Ötven évvel ezelőtt a magas gyermekhalandóság kihalással fenyegette a törzset.*

K. R. fotóalbumából (3)

GYÓGYÍTÓ KAPCSOLATOK

Az utóbbi évtizedben a kommunikációban bekövetkezett óriási változások az orvos-beteg kapcsolatra sem maradtak hatástalanok. Az egészségügyben is új megoldásokat, új távlatokat keresnek nemzetközi szinten. Bátorító egy ilyen kongresszusról hallani a mai magyar helyzetben.

Manapság az orvostársadalomban egyre összetettebb kérdések merülnek fel. Tanúi lehetünk például annak a páratlan és fékezhetetlen biotechnológiai forradalomnak, mely tisztázatlan etikai alapvetéseivel veszélyezteti az élet értékét és céljait. Vajon

Hippokratész, akit az orvoslás atyjaként tartanak számon, aki orvosiskolát alapított, és híres esküjében pontosan szabályozta az orvosi magatartást, hogyan értékelné a napjainkban bekövetkezett változásokat?

2007. februárjában a római *Gemelli* klinikán zajlott kongresszus a jövőbe mutatott és reményt adott a harmincöt országból érkező hatszáznegyven orvosnak és egészségügyi dolgozónak, de velük együtt mindazoknak, akikhez műholdas közvetítéssel illetve interneten eljutott a rendezvény, melynek a „*Kapcsolatteremtés és kommunikáció az egészségügyben*” címet adták.

A kommunikáció és a kapcsolatok kulcskérdés számunkra, ha új távlatokat akarunk találni az orvoslás területén – állapították meg a kongresszus szervezői. Szó volt többek között az orvos-beteg kapcsolatról, ezen belül a diagnózis közléséről a sebész, az ideggyógyász, a pszichiáter, a gyermekorvos, az onkológus és az aneszteziológus szemszögéből. Beszéltek az egészségügyi dolgozók közötti kapcsolatról, és a szakszerűség összetevőiről egy változó társadalomban. A kölcsönösségben megélt tapasztalatok kiemelt helyen mutatták be, hogy az egészségügyben dolgozók együttműködése milyen gyümölcsöket tud teremni. A kapcsolatok hálója olyan projekteket hívott létre, melyek súlyos egészségügyi gondok megoldására képesek. Kongóban új kulturális modell született az AIDS betegek kezelésére. Beszámoltak a közösségi orvoslás tapasztalatairól a manilai *Bukas Palad* (Nyitott kézzel) központból, és különböző országok együttműködéséről, ahol eltérőek az egészségügyi szabályozások, mint például a braziliai Igarassuban a *Sorriso* (Mosoly)

klinikán és a Kamerunban lévő fontemi kórház között.

Mindenki egyetértett azzal, hogy a kapcsolatok rendkívüli értéket képviselnek az orvosi gyakorlatban, és hogy újra méltó helyet kell kapniuk! Az eredményes kezelésnek éppen ez az egyik alapeleme. A kongresszus célja az volt, hogy olyan stratégiát és kulturális irányvonalat dolgozzon ki, amely lehetővé teszi, hogy az orvoslás egyre inkább a kapcsolatokra épüljön, és a testvériség szellemében működjön, s így szembe tudjon nézni korunk újabb és újabb kihívásaival. Nemzetközi tanulmánycsoportok, és továbbképző szemináriumok születtek az egyes szakterületek szerint, valamint egy javaslat a kommunikáció és kapcsolat tantárgy felvételéről az egyetemi oktatásba.

A találkozót a társadalom és az egyház részéről is nagy figyelem övezte. XVI. Benedek pápa üzenetében arra emlékeztetett, hogy gyakorlati szempontból is mennyire központi szerepe van a kapcsolatnak az orvosi szakmában. A Szent-anya hangsúlyozta, hogy az orvostudománynak mindig az

igazságot kell szem előtt tartania, a kommunikációban is. Az orvosi tevékenység új távlatairól szólva megállapította, hogy a személy mindig fölötte áll az olyan fiktív értékeknek, mint amilyen a hatékonyság, a termelékenység és az önállóság, melyeket a modern társadalom akar egyre inkább rákényszeríteni az emberekre.

Livia Turco olasz egészségügyi miniszter üzenetében nagy érdeklődést mutatott a tárgyalt témákkal kapcsolatban. Kiemelte, hogy az orvoslás rendkívüli specializálódása fontos eredményeket hozott, s egyben a tudományágak együttműködését, a tudományos ismeretek közreadását kéri, és nagy emberséget mind a beteg, mind pedig az orvos részéről.

Az elhangzottak közös gondolkodásra készítették a résztvevőket. Mit is tehetnek azért, hogy soha senki ne maradjon egyedül betegségével, és ne legyen megalázva méltóságában?

Chiara Lubich a kongresszushoz intézett levelében az egészség lelkiességének hatvan éves tapasztalatából merítve azt kívánta a szakembereknek, hogy

A hozzászólásokból:

– A XX. századi orvostudomány paradigmája a molekuláris biológia, a XXI. század orvostudományának a kapcsolatra kellene irányítania a maga világgképét (...) Miért ne válhatna ez a javaslat kivitelezhető tervvé? A kihívás tehát az, hogy próbáljuk megvalósítani az orvoslást a kölcsönösség, a közösség dimenziójában úgy, hogy minden kapcsolatot erre az alapra építünk. (Flavia Caretta, a Sacro Cuore Katolikus Egyetem gerontológusa, Róma)

– Az elmúlt ötven év alatt az orvos állt az orvoslás középpontjában. Ma már látszik, hogy többre van szükség. Fel kell ismerni minden egyes ember esetében, hogy milyen módon tudjuk megelőzni betegségét; ha kialakult, hogyan kezeljük megfelelően, hogyan tudjuk legjobban felkészíteni a jövőre, ami lehet gyógyulás, de ugyanúgy lehet együttélés a betegséggel, vagy éppen a halál is. (Yvonne Kremmer, Centro Osedaliero, Luxemburg)

Kezdeményezők:

A rendezvényt az MDC egyesület szervezte, Medicina Dialogo Comunione (Orvostudomány Párbeszéd Közösség), mely azzal a céllal jött létre, hogy a Fokoláre Mozgalom lelkiességéből merítve segítse az új orvosi szemlélet kialakulását. A kongresszus a Sacro Cuore Katolikus Egyetem Gerontológiai, Geriátriai és Fiziátriai tanszékének közreműködésével valósult meg.

teremtsenek olyan orvostudományt, amit Isten szíve szerint tökéletesíthetnek. „Segítse önöket ez a kongresszus, hogy megújult erővel dolgozhassanak igazi testvéri kapcsolatok építésén, és tudományos elkötelezettségük alapja a hiteles közösségi élet legyen!”

A kongresszus bizonyította, hogy milyen óriási szükségünk van egymásra, egymás elfogadására, a kölcsönösség kiépítésére és az együttműködésre. Mert a közösségben megélt orvoslás valós gyógyító folyamattá alakítja a betegellátást, s ennek valószínűleg maga Hippokratész örülne a legjobban.

Összeállította: dr. Király Ibolya és dr. Mohos Andrea

megkérdeztük

egészségünk

A PETREZSE- LYEM

Ismerjük vajon ennek a közönséges, a magyar konyhában is hagyományosan alkalmazott növénynek minden jó tulajdonságát?

Linné, a híres svéd természettudós szerint Szardíniából származik ez a már Ókorban is jól ismert növény. A görögök úgy tartották, hogy a hajukba font petrezselyemcsokor a lakomák alkalmával fokozza a jókedvet és növeli az étvágyat. A rómaiak szeretteik sírját díszítették vele. Konyhai használata csak a középkorban terjedt el széles körben.

Az igen illatos és hidegtűrő kerti vagy metélőpetrezselymen (*Petroselinum crispum*) kívül számos egyéb fajtáját is termesztik.

A növény ásványi sókban (vas, kálium, kalcium) gazdag, A és C vitamint tartalmaz, az utóbbiból háromszor többet, mint a citrom.

A modern orvostudomány is figyelemre méltónak tartja több szempontból: az ízesítésen túl nagyszerű gyomorerősítő, vészesegénységet megelőző, étvágykeltő, vízajtó és szagtalanító hatása van. A petrezselyemlevelek elrágva légút tisztító hatásúak, és a fokhagymaszagot is semlegesítik.

Ételeink ízesítésére kiválóan alkalmazható, azonban más a helyzet, ha megelőző orvosi terápiában szeretnénk használni kellő szakértelem és felkészültség nélkül, mivel a petrezselyem tartalmaz néhány olyan anyagot, mely mérgező hatású, és bizonyos töménységben igen ártalmas lehet.

A közelmúltban még antibiotikumot is sikerült kimutatni a petrezselyemben.

Ezenkívül *L. Cavel* kutatásai szerint a belőle kivont illóolajnak kiváló gyulladáscsökkentő hatása van.

Alkalmas arra is, hogy valaki otthon, a lakásában termessze, elegendő hozzá egy cserép, vagy balkonláda az ablakban vagy az erkélyen. Mindenesetre jó minőségű, tápanyagdús földre van szüksége, és a napos helyet vagy a félárnyéket kedveli. Gyakran kell öntözni, egyébként a melegben egy nap alatt elhervad. Egy kiadós öntözéstől viszont meglepő gyorsasággal magához tér.

Ha levágjuk, újra kihajt, ezért családi szükségletre elég lehet 6-10 növény, két nagyobb cserépben. Szabad földben korra tavasztól késő őszig ültethető. A magoknak több mint egy hónapra van szükségük, hogy kicsírázzanak. Amennyiben a növény dúsan fejlődik, akár szárítva vagy mélyhűtőben is tárolható, így átmenthetjük jó ízét és jótékony hatásait a hidegebb őszi-téli hónapokra is.

dr. Ferentzi Éva

FÉLELMEK ÉS VÁGYAK

Boldog voltam, amikor összeházasodtunk, de ha a jövőre gondolok, gyakran elfog a félelem: mi lesz, ha elrontjuk. Ugyanakkor nagyon vágyom rá, hogy maradjon mindig ilyen a házasságunk, mint most. Miért? Mít lát ebben egy pszichológus?

G. R.

Sok év szakmai gyakorlat után vettem észre, hogy a legerősebb emberi érzelmeket, a bennünk jelentkező félelmeket és vágyakat mennyire nem lehet kiirtani, elkerülni. A neuropszichológia is alátámasztja ezt az érzelmi kettőséget, amikor a jobb agyféltekét tartja a vágy, a fantázia és a tudattalan székhelyének, a bal féltekét pedig a félelem, a racionalitás és az elemző képesség székhelyének.

Sigmund Freud két biológiai ösztönről beszél, amelyek

alapja a tudattalanban van: az agresszivitás vagy a halál (tanatosz) ösztöne, ami mély-séges félelmet kelt, és a szexualitás vagy az élet, a libido ösztöne, ami latinul vágyat jelent.

Viktor Frankl azt mondja, hogy a vágy a gondolatok atyja, és a félelem az események anyja, tehát jó, ha egyensúlyban tartjuk őket, és nem hagyjuk, hogy egyik felülkerekedjen a másik rovására.

A szellemi egészség ennek a két érzelemnek az egyensúlyától függ.

Amennyire igaz, hogy hozzánk tartoznak, legalább annyira fontos, hogy ne hajoljunk el az egyik vagy a másik felé. Megvan ugyanis a kockázata annak, hogy a túl nagy vágy felborítja a belső egyensúlyt és növeli a félelmet, ezért az ember szélsőséges esetben neurotikussá, fóbiássá, én-

központúvá válhat. Másrészt a túlzott félelem vagy félelem az élettől szintén elrontja ezt az egyensúlyt. Ellenhatásaként azután a vágy annyira fokozódik, hogy ragaszkodássá alakul át saját gondolatainkhoz, személyekhez vagy dolgokhoz.

Lehetőségünk van arra, hogy a mindennapjainkat pozitív bizonyosságokkal éljük meg, és elkerüljük az énközpontúság, illetve az önzés kockázatát is. Hogyan? Első lépésként határozzuk el, hogy szeretni fogunk a jelen pillanatban. Ehhez újra meg újra ki kell lépni önmagunkból, hogy találkozzunk a másikkal, ami új létmódot teremt: közösséggé kovácsolja a házaspárt, és segíti, hogy bizalommal és derúvel tekintsen a jövőbe.

Pasquale Ionata

Fordította: Smohai Ferenc

pszichológia

CN

hírmozaik

Papp Csábor (2)

MÁRIAPOLI CSÍKSZEREDÁN

Négyen vettek részt Magyarországról június első hétvégéjén az erdélyi magyar Máriapolin. A fenyvesek övezte gyönyörű vidék, a táj látványa is felér egy lelkigyakorlattal. Mintegy száznegyvenen fordultak meg ebben az ideiglenes „városban”, közülük több mint negyven gyerek, két román család és há-

rom református lelkész. „Úgy tűnt, mindenkit mélyen megérintett az a szeretetlégkör, ami első pillanattól kezdve 'szállást vett' közöttünk” – mondta *Simon Ilona*, a szervezők egyike.

„Indulás előtt barátaim megkérdezték, hová megyek – mesélte *Eujen*, az egyik román résztvevő Kolozsvárról. Azt válaszoltam, hogy székely barátimhoz. Azt a testvéri érzést, szeretetet, ami a Máriapolik állandó jellemzője, itt is megtapasztaltam. A családi hangulatnak köszönhetően olyan dolgokat is meg tudtunk osztani egymással, amelyekre talán soha nem került volna sor.”

Az elhangzott tapasztalatok a betegség és a különböző próbatételek megélésével kapcsolatban, mint a fájdalomból született virágok, mindenkit elbűvöltek és segítettek, hogy a mondanivaló még jobban behatoljon a szívekbe.

A gyerekek főként Hargita-megyéből (Gyergyó és Csík környéke) és Sepsiszentgyörgyről érkeztek. Építsünk egy várost az arany szabály elve alapján – ez volt a programuk alapötlete. Milyen lehet egy kórház, iskola, vá-

rosháza, bevásárlóközpont, ha az arany szabály uralkodik benne: „Tedd azt a másoknak, amit szeretnél, hogy veled is tegyenek.” Az iskolában itt csak olyan dolgokat tanulnak a gyerekek, amit az életben is fel tudnak használni. A bevásárlóközpont reklámja ez volt: „Vásárolj hármat, egyet magadnak és kettőt másnak.” A kórház falai színesek voltak, ahol mindenki jól érezte magát... Valaki elmondta: a gyerekek munkája lelkiismeretvizsgálatra készítetett. Én hogyan járulok hozzá, hogy a városomban érvényesüljön az arany szabály?

A fiatal nemzedék nagy kreativitással, örömmel alkotott, és élte az adás kultúráját (kevés volt a munkaeszköz, csak úgy lehetett dolgozni, ha együttműködnek a csapatok). Persze volt sok játék és sportolás is. „Fel lehetett fedezni ezekben a gyerekekben valami többletet, egy olyan mentalitást, ami elbűvöli az embert – mondja *Csáki Pál*, az egyik magyarországi résztvevő –, ismerik a tiszteletet, tudják, hogy mi a közösség. Nagyon elevenek voltak, élményt jelentett együtt tevékenykedni velük. Nehéz volt elbúcsúzni tőlük.”

KÖVETKEZETESSÉG AZ EUCHARISZTIÁHOZ

XVI. Benedek pápa nemrég kiadott apostoli buzdítása, a *Sacramentum caritatis* (A szeretet szentsége) a világiai politikai és szociális elkötelezettsége szempontjából rendkívüli jelentőségű. A vasárnap a találkozás napja a feltámadt Krisztussal. A keresztények hivatása, hogy a még túlságosan is sötétben élő világba a Feltámadott fényét vigyék. Az Eucharisztia tisztelete soha nem korlátozódhat a magánszférára és ha valaki következetes akar maradni hozzá, akkor nyilvánosan is meg kell vallania hitét. Az Eucharisztia és a társadalmi kapcsolatok szorosan összefüggnek egymással.

A pápa világosan kifejti, hogy az Eucharisztia milyen kapcsolatban áll az emberiség iránti keresztény elkötelezettséggel, azt állítva, hogy az élet minden pillanatának istentiszteletté kell válnia. A keresztény ember hivatása, hogy az Eucharisziából és az egyház közösségének egységéből táplálkozó szeretetével az istentisztelet helyévé változtassa a családot, a munkahelyet, az iskolát, az utcát és a parlamentet, így ajándékozza meg az emberiséget a szeretettel. Ez minden megkeresztelt hivatása. Ám különösen nagy felelősség hárul azokra, akik a szociális vagy a politikai életben döntenek az alapvető értékekről. Az emberi élet tisztelete és védelme fogantatásától természetes haláláig, a család, ami egy férfi és egy nő házasságára épül, a szabadság a gyermeknevelésben, és a közjó előmozdításának minden formája – XVI. Benedek felsorolása szerint ezek az értékek nem képezhetik vita tárgyát.

A közjó megkérdőjelezhetetlen érték, s egyben a politika lényege. Aki az Eucharisziából részesedik, annak el kell köteleznie magát a béke építésére ebben az erőszaktól és háborúktól szenvedő világban, melyet napjainkban különösen is sújt a terrorizmus, a gazdasági korrupció és a szexuális kizsákmányolás.

A. M. B.

KERESZTREJTVÉNY

Beküldendő Dosztojevskij teljes mondása: „Valamely embert szeretni ezt jelenti: függőleges 1. a hozzátartozó vízszintessel és függőleges 10.”

Vízszintes: 1. Hamvedrek 6. Horvát város 11. Az a kehely, amelybe a legenda szerint Krisztus vérét felfogták 13. Ennivaló 14. Indonéziai sziget 15. Rázkódik 17. Üres cég! 18. Kis ház 19. Testek kölcsönös egymásra hatása 20. Isten olaszul 21. A csodálkozás hangja 22. Étkezési sav 24. Végtelen tolnal 25. Szárazelem 27. Kisbabának mondják az ételre 28. Római ötszáz 29. Részben nyitott! 30. Összezavart oboa! 31. Jód 32. Indítéka 33. Római ötven 34. Magát 37. Iskolát diákosan 39. Megszűntet 42. Keresztül 43. Indulatszó

Függőleges: 2. Összekevert arral 3. Pirkadat 4. Nem igazi 5. Kálium 7. Air 8. Toto közepe 9. Női név 12. Bekerített telek 15. Kevert eper! 16. Hölgy 20. Nem sík vidék 23. Bálna 24. Keleti filozófia 26. Német tojás 35. Majdnem Töhötöm! 36. Önhietség 37. Ímhol 38. Osztrák folyó 40. Románia autójele 41. Kettős betű 42. Kerti munkát végez 44. Jód 45. A C-dúr skála 3. hangja

Előző havi keresztrejtvényünk megfejtése:
 „A szeretet kitágítja szívedet és belülről naggyá tesz.”

1	2	3	4	5		6	7	8	9	10
11					12		13			
14				15		16			17	
18				19				20		
21		22	23				24			
25	26					27				28
29						E		30		
31				32						33
34	35		36			E		37		38
39		40		41					43	
					44			45	43	

Add Uram, hogy lassabban járjak!
Lelkem csendjében csillapítsd szapora szívverésemet.
Add, hogy az örökkévalóságra pillantva lelassuljanak sietős lépteim.
Add meg zaklatott napomban a hősapkás hegyek nyugalmát.
Tavak, folyók lágy csobbanásával oldd idegeim és izmaim görcseit,
melyek még itt élnek emlékeimben.
Add, hogy felismerjem az üdítő alvás varázserejét.
Taníts meg szabadon nézni, amit látok.
Segíts lassabban járni, meglátni egy szál virágot,
néhány szót váltani a barátommal,
megsimogatni egy kutyát,
elolvasni néhány sort egy könyvben.
Add Uram, hogy lassabban járjak,
és ültess belém a vágyat,
hogy gyökereimet az örök mélységbe eresszem,
és felnőjek igazi küldetésemhez.

Nyári ima Dél-Afrikából

